

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Administrative History of the Marathas (HISMJC-103)

Date: 05/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Write a descriptive note on literary sources of Marathas history.
2) Write a note on Central Administrative System during Royal period.
3) Write a note on sources of state income and items of state expenditure of the Marathas.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Do you think that Bhakti movement was prerequisite of the rise of Maratha Power? – discuss.
2) Take review of Judiciary system of the Marathas.
3) Write a note on Maratha Navy.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Elaborate the concept of Maharashtra Dharma.
b) Explain importance of forts in shaping up of Maratha History.
c) Explain the Characteristics of kingship in Royal period of Marathas.
- मराठी रूपांतर**
- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) मराठ्यांच्या इतिहासाच्या लिखित साधनांवर विस्तृत टीपण लिहा.
२) शिवकालीन केंद्रीय प्रशासन व्यवस्थेची माहिती लिहा.
३) मराठे कालखंडातील राज्याच्या उत्पन्नांची साधने व राज्याच्या खर्चाच्या बाबी यावर टीपण तयार करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) भक्ती चळवळ मराठी सत्तेच्या उदयाची पूर्वअट होती असे तुम्हाला वाटते का?
२) मराठेकालीन न्यायव्यवस्थेचा आढावा घ्या.
३) मराठी सत्तेचे आरमार यावर टीपण लिहा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) महाराष्ट्र धर्म ही संकल्पना स्पष्ट करा.
ब) महाराष्ट्राच्या इतिहासाला साकार करण्यातील किल्ल्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
क) शिवकालीन राजेशाहीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.